

Gazeta eșc de 2 ori: Mercuria și Duminec'a, Fôia, cându concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu sêu 2 1/3 galbini mon. sunátoria.

Anulu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r., și pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de facare publicare.

Nr. 81.

Braslovu 1 Novembre 20 Octobre

1871.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Telegramulu

„GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Sibiu 31 Octobre 10 min. 7 sec. primitu 12 ore 57 min. dim.

„Comitetulu ad hoc s'a desfacutu de sene cu dechiaratiunea: cumca pentru iniciativ'a politica nationale numai comitetulu din anulu 1868, alesu in Mercuria, e competentu.“ —

Braslovu 1 Nov. 1871.

Pentru cei impatienti și portati de prepusuri, asupra iniciativei luate in caus'a emanciparei sêu supastrarei autonomiei și a coordinatiunei ierarhiei besericesci Albo-Iuliane, unite cu beseric'a Romei, aflamu cu cale a comunica urmatori'a corespondentia originale, pentruc'a cei pecatosi se se întorca și se nu mai pecatuiésca facia cu soliditatea caracterului de asia unu barbatu probatu cá aurulu in focu:

Pest'a 20 Oct. 1871.

Prestimate Domnule!

Astadi suntu 11 ani de cându s'au surprinsu popórele din Austri'a prin diplom'a memorabile, care avea se puna capetu absolutismului germanu și domniei unei natiuni asupra alteia! Ce sperantie au fostu legatu poporale asuprite și insetate de libertate, și anume romanii, de acésta diploma! Cum au inceputu a se miscá din tóte partile — (in an. 1861 erau de odata 4 deputatiuni numeróse din cei mai alesi barbati ai natiunei, in Vien'a) și a starui pre la locurile competenti spre a castigá valóre acelei diplome! și nici ca li a fostu in desiertu alergarea, ca-ci romaniloru translv. li a succesu a sparge edificiulu domniei maghiare și sasesei și a cladi altulu, in care se aiba și romanii locu comodu alaturea cu ei! li a succesu a midiuloci cá si numele romanu se apese in campan'a popóraloru!

Acést'a schimbare a fostu inse fórté scurtu duratória, astadi suntemu éra acolo, unde amu fostu inainte de diploma, ba pardonu! ca suntemu cu multu mai reu cá la an. 1860; pentru ca inainte de diploma aveamu cu totii numai unu stapanu, astadi inse avemu mai multi, și anume unulu care atunci érá servu alaturea cu noi, astadi este celu mai severu alu nostru stapanu! și inca Ddieu mai scie pana cându astadi — preste 11 ani — nu mai gememu sub absolutismu germanu, ci constitutionalu! — Déra se lasamu aceste, ca scopulu scrisórei mele este altulu. Este adica se -ti facu cunoscutu, ca Ecs. Sa metropolitulu Vancea se afla de cateva dile in midiuloculu nostru. CREDU, ca nu e de lipsa se -ti scriu in ce cauza, ca tóta lumea scie, ca romanii uniti de multu astépta deslegarea a loru dóue întrebări, ce le tienu strinse in manile loru poternicii dilei, adica a congresului beser. și a episcopiei Gherlei. Trapedulu și alergarea metropolitulu intru a inaintá esirea la tienta a acestoru dóue cause ne tememu, ca éra voru fi fostu in desiertu, pentru ca — la stapanii nostri nu le vine la socotéla nici o miscare, care intinde a ajunge și a consolidá ceva ce nu e maghiaru!

și pentru ca bunii nostri compatrioti (binevoitori) din tóte partile pre atatia au mai recomandatu la episcopi'a Gherlei, catu guvernulu nu mai scie cui se de antaietatea! Se intielege, ca la propunerea unicului competentu propunetoriu, adica a metropolitulu, nu reflectéza, cu atatu mai pucinu respectéza dreptulu de alegere usuatu chiaru și sub stapanirea de feru a Aprobatorulu! sub pretecsu firesce ca „Domnitoriulu in documentulu despre fundatiunea episcopiei și a restauratu dreptulu de denumire“! cá si cându nu ar' fi mai ecistatu decrete și documente imperatesci, a caroru delaturare chiaru ministeriulu magh. le a midiulocitu de atatea ori — in desiertu! au acea ce léga manile romaniloru, de si s'a facutu sub absolutismu, astadi sub constitutionalismu inca trebuie se remana asia!

Tienerea congresului se spune, ca pentru acea nu vreau stapanii nostri cá se o concéda, ca trebuie se astepte se védia „ce se va alege cu celu rom. catolicu“. Cu acést'a inse scie Ddieu cându se va alege ceva, ba precum se vorbesce, nici ca se va alege cându-va ceva, pentru ca chiaru aceia cari l'a urditu ar' dorí se remana tóte asia cum suntu, pentru ca li e cu multu mai comóda administrarea besericea in starea acést'a absolutistica, — prin urmare noi inca putemu asteptá pana la diu'a e — loru pana va veni rondulu la a nostru! Dér' viu e Dumnedieu! și romanii uniti voru sci ce se face, déca guvernulu va continuá a pune pedeci implinirii celei mai drepte pretensiuni și mai ardentei necesitati a besericea rom. gr. catolice! se voru sci ei aduná éra pentru de a se cointielege despre pasii ulterioari, ce voru avé de a luá (intre marginile legei) pentru de a salvá atatu onórea — catu si beseric'a loru, — se intielege ca nu mai multu suplicandu —

Ajute Dumnedieu!

Epistole anonime.

I. Domnule Redactoriu! Vediu, ca fôia dtale de cateva luni incóce inca se ocupa mai desu cu nisce termini introdusi cá de moda in diariastic'a romanésca, activitate, pasivitate, éra in cod'a activitatei se mai adauge de curendu si barbarismulu latinescu Fraternizare. Nu me indoiescu intru nimicu, ca ai observatu totu-unadata, cu ce maiestria se incerca unii-altii de nou — a trei'a-óra de ani 24 incóce, a produce confusiune de idei, incatu ti se pare ca si-au propusu cá se face pe romani, se nu mai scia distinge intre man'a dreapta și intre cea stanga.

Totu in aceste dile se spune romaniloru, ca colo susu in Bud'a-Pest'a s'ar fi formatu unu consortiu cá de cincidieci barbati, unulu cá unulu, eminenti și escelenti, cari -si tienu de datorintia suprema, a scóte pe poporulu romanescu din noroiulu pasivitatei, in care 'i a cufundatu conferinti'a dela Mercuria“ (??). Consortiulu, care si-a propusu a salva pe natiunea romanésca, si inca cu sacrificiu de cate 50 fl. din pung'a fiacarui „actionariu politicu“, este anonimu. Buna mesura, intielépta mesura si acésta, pe care o vedemu practicata pe terenulu publicitatei politice mai preste totu in acelea tieri ale Europei, in care ómenii de buna educatiune s'au dedatu a se ocupa mai multu de lucru, de principie, éra nu de persóne, de care se ocupa numai atunci, cându individulu vene și -ti spune verde in facia: Principiulu suntu Eu, natiu-

nea suntu Eu, patri'a suntu totu Eu, Alfa si Omega suntu Eu; voi toti fara mine sunteti totu atatea nulle, nisce vai-de voi p'ací incolea.

Dta scii bine, ca pe la noi s'au intemplatú și de aceste, inca si mai grose decatu aceste. Éta deci unu nou argumentu, pentru cá se admiri și dta cu mine ecemplari'a modestia a celoru cincidieci de barbati mai escelenti, cari ne voidu a gena pe publiculu romanescu cu auctoritatea persónei loru, au aruncatu pe scena numai pe dn. Franciscu-Virgiliu Olteanu cá portatoriu de flamura. Cei cincidieci de barbati mai escelenti voiescu se invinga principiulu, éra nu auctoritatea, de care unii domni din Bucuresci se infiora inca si atunci, cându nu o vedu nicairi.

Se invetiamu Domnule Redactoriu și noi acestia lipsiti de ori-ce principiu, se fimu mai modesti, si de acum inainte se nu ne mai punemu obscurulu nume sub tóte fantasiele și visurile nóstre, ci déca totusi (dupa tacere de cativa ani), érași mai simtimu in degete mancarimea de a ne ocupa de „politica“, se ne ocupamu pe necunoscute, a nonimu, cum facu mai toti publicistii europeni.

Intr'aceea dtale -ti este totu asia de bine cunoscutu, ca nici-decum „mancarimea de politica“, ci amicii nostri de opiniuni ne impingu tocma in aceste dile nefaste și de mari tentatiuni, cá se reintramu pe campulu luptei, de pe care in anulu 1868 cá si in 1850, ne a reimpinsu forti'a brutale, de si asta-data sub alta forma. Eramu prea determinati a mai petrece inca multu timpu in acésta „pasivitate“, in care ne simtimu totu asia de linistiti suflatesce, precum ne simtiseramu dupa trantél'a ce ni s'a fostu datu in an. 1850, pre caudu ni se dicea: „Sunteti nisce fantasti și nebuni, déca mai vorbiti și mai visati despre nationalitatea romanésca“, adica precum ne dicu acuma cei cincidieci de barbati mai escelenti, ca „astadi abia mai crede cineva in vitalitatea poporulu romanu“. (Program'a „Patriei“ din 1/13 Octobre 1871.) (?!)

Da, eramu și mai suntemu determinati a petrece retrasi de pre terenulu politicu, pre catu timpu ne vedemu supusi la potestatea discretionaria ajutata de legile martiali, de baionete și mitralióse. Da, eramu determinati cu atatu mai vertosu, cu catu noi și de altmintrea nu vedemu pericolulu prin acea prisma, prin care póte ca lu vedu amicii nostri.

Unu singuru pericolu vedemu și noi, si marturisimu, ca acela ni se pare a fi fórté mare. Acestu pericolu ar' veni preste partea natiunei romanesci locuitoria in marele Principatu alu Transilvaniei din momentulu, in care ea s'ar abate dela decisiunile cele intielepte, luate in conferenti'a dela Mercuria.

Domnule Redactoriu! Este de mare necesitate cá se rogi pe lectorii dtale la tóta ocaziunea, se nu suferé a fi sedusi de mintiunile politice, care in timpuri de aceste se punu in cerculatiune și la noi, cá si la alte popóra. Conferenti'a nationale politica dela Mercuria nu a recomandatú natiunei și nu i a decretatu pe capulu ei nici unu felu de pasivitate, ci ea a disu numai: Se ne retragemu de inaintea fortiei brutale atunci, cându vedemu fórté bine, ca nu suntemu in stare de a da peptu cu ea. Se nu ne vendemu eternele nóstre drepturi pre cate unu blidu de linte. Se

